

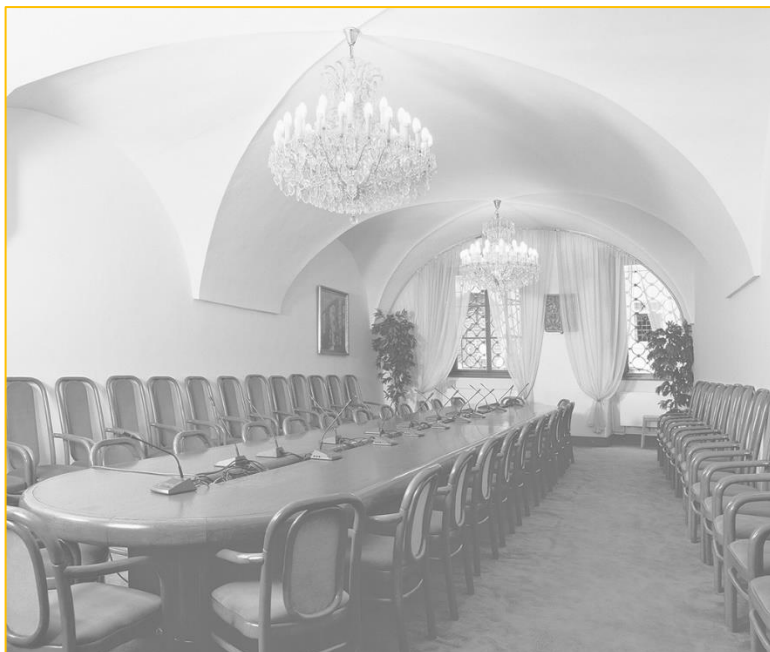
POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

STANOVISKA

Zúžení působnosti zákona o střetu zájmů a změna pravidel přístupu k registru oznámení

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu
na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších
předpisů (sněmovní tisk 797), s právem EU

Informační podklad č. 0797
duben 2020
autor: Miroslav Jakab

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Zúžení působnosti zákona o střetu zájmů a změna pravidel přístupu k registru oznámení	Typ řady: online
Autor: Jakab, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 0797	První vydání řady: říjen 1998
Datum: duben 2020	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Klíčová slova: střet zájmů; registr oznámení; ochrana osobních údajů; ochrana dat	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 797), s právem EU

Úvod:

Návrh zákona představuje novelu zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSZ“). Návrh jednak zužuje osobní působnost ZSZ, jednak mění pravidla přístupu k registru oznámení podávaných veřejnými funkcionáři.

Podle návrhu by z působnosti ZSZ byli konkrétně vyňati místostarostové obcí, které nejsou alespoň obcemi s pověřeným obecním úřadem, a členové rady obce, která není alespoň obcí s rozšířenou působností. V obou případech jde o vynětí místostarostů a radních, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni.

Do registru oznámení podaných veřejnými funkcionáři šlo doposud nahlížet bez předchozí žádosti nebo na jejím základě v závislosti na kategorii veřejného funkcionáře (§ 13 odst. 3 ZSZ). Podle návrhu by bylo ve všech situacích možno nahlížet pouze na základě žádosti a veřejný funkcionář by měl nově přístup k informacím o žadateli, kterému bylo jeho oznámení zpřístupněno. Návrh rovněž udává jednotný rozsah informací zpřístupňovaných žadatelům nezávisle na druhu veřejného funkcionáře s cílem nahradit stávající úpravu § 14b odst. 1 ZSZ, který byl s účinností k 31. prosinci 2020 zčásti zrušen nálezem Ústavního soudu.¹

Stanovisko Pl:

Návrh zákona nepředstavuje transpozici konkrétního unijního předpisu. Dotýká se ale práva EU v bodech, ve kterých se zabývá zpracováním osobních údajů, a kde představuje úpravu, na kterou odkazují přímo použitelné předpisy EU.

Ochrana osobních údajů

Ochrana osobních údajů je v EU upravena nařízením č. 2016/679, obecné nařízení o ochraně osobních údajů, (dále jen „GDPR“).² Zatímco v případě ochrany osobních údajů samotných funkcionářů návrh není problematický, protože představuje změnu ve prospěch jejich vyšší ochrany, navrhovaný § 13 odst. 9 ZSZ má upravit možnost veřejného funkcionáře získat informace o žadatelích, kteří získali přístup k jeho oznámení, ve vymezeném rozsahu (§ 13 odst. 4 ZSZ). Subjekt údajů má v současnosti podle GDPR právo získat informace o případných příjemcích nebo kategoriích příjemců jeho osobních údajů (čl. 15 odst. 1 písm. c) GDPR).³

Nebude-li podle návrhu přístup veřejného funkcionáře k údajům o žadatelích vázán na iniciativu z jeho strany, půjde návrh zřejmě nad míru ochrany poskytovanou GDPR, přičemž se na druhou stranu blíže nezabývá případnými garancemi pro žadatele samotné. S ohledem na zásadu minimalizace údajů (čl. 5 odst. 1 písm. c) GDPR) je pak otázkou, zda je nutné k případnému ověření identity žadatele poskytnout v případě fyzické osoby jméno, příjmení, datum narození, trvalý

¹ Nález Ústavního soudu ze dne 11. února 2020, sp. zn. Pl. ÚS 38/17.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1–88. Dostupné [zde](#).

³ K tomu srov. výklad Ministerstva spravedlnosti jakožto provozovatele registru oznámení, který mluví o nároku zjistit identitu žadatele o nahlédnutí do oznámení veřejného funkcionáře, dostupný [zde](#).

pobyt a adresu pro doručování (§ 13 odst. 4 ZSZ). V tomto ohledu by mohlo být poskytnutí kontaktní adresy žadatele nadbytečné (srov. § 3019 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Vázanost na přímo použitelné předpisy EU

Podle čl. 65 odst. 1 nařízení č. 1303/2013, o evropských strukturálních a investičních fondech, (dále jen „**nařízení ESI**“)⁴ se způsobilost výdajů podle tohoto nařízení určuje na základě vnitrostátních právních předpisů, není-li tato situace upravena přímo nařízením ESI nebo v pravidlech pro konkrétní fond a pravidlech vydaných na jejich základě. Podle § 4c ZSZ je pak zakázáno poskytnout dotaci veřejným funkcionářům uvedeným v § 2 odst. 1 písm. c) ZSZ. Tím ZSZ dotváří právní rámec pro fondy podle nařízení ESI v České republice.

Nařízení ESI však neklade podrobné požadavky na obsah vnitrostátních předpisů týkajících se způsobilosti výdajů podle tohoto nařízení. Problematická by byla úprava, která by byla v rozporu s ustanovením nařízení ESI nebo by ohrozila jeho cíle.⁵ Lze ale uzavřít, že omezení působnosti ZSZ se nedotýká působnosti ustanovení § 4c ZSZ, který omezuje přístup k dotacím a tím může založit nezpůsobilost výdaje podle nařízení ESI, a změna pravidel přístupu k informacím z registru oznámení se sice týká i osob, na které se vztahuje § 4c ZSZ, ale zato nemá zřejmý dopad na určování způsobilosti výdajů podle nařízení ESI nebo na jeho uplatňování v širším smyslu.

Závěr:

Podstata navržené úpravy je slučitelná s právem EU, jako problematický by se ovšem mohl ukázat rozsah a způsob poskytování osobních údajů žadatelů o nahlédnutí do registru oznámení.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereflextuje eventuelní pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320—469. Dostupné [zde](#).

⁵ Absence ohrožení cílů zde může být použita jako kritérium správného výkladu (spojené věci C-145/15 a C-146/15, *Ruijsenaars a Jansen*, ECLI:EU:C:2016:187, bod 33) nebo souladu s unijní normou (věc C-566/11, *Iberdrola*, ECLI:EU:C:2013:660, bod 30).